

Η τρίτη ανακοίνωση της Μονής

/ [Υπόθεση Μονής Βατοπαιδίου](#)

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

της Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου Αγίου Όρους

Η Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου, συναισθανόμενη την ευθύνη της έναντι του Ελληνικού λαού, της ιστορίας της, της πνευματικής της παράδοσης και του πνευματικού και ηθικού κύρους της στην Ορθοδοξία και την ελληνική κοινωνία και λόγω της άδικης επίθεσης που δέχεται από διάφορους παράγοντες, επισημαίνει τα ακόλουθα:

Απόλυτη νομιμότητα και διαφάνεια

– Η Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου δια των εκπροσώπων της επιδίωξε και επιδιώκει, όπως έχει ευθύνη και καθήκον από τους κοινοβιακούς κανόνες, την προστασία των νομίμων δικαιωμάτων της, με νόμιμους τρόπους και διαφανείς διαδικασίες ενώπιον των θεσμοθετημένων οργάνων του Ελληνικού Δημοσίου. Η Ιερά Μονή δεν έχει συμμετοχή σε καμία παράνομη συναλλαγή ή παράνομη πράξη.

Νομικά πλήρως τεκμηριωμένη η κυριότητα της λίμνης Βιστωνίδας

– Η κυριότητα της Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου επί της λίμνης Βιστωνίδας και των παραλίμνιων εκτάσεων και νησίδων αυτής είναι αδιαμφισβήτητη και νομικά πλήρως τεκμηριωμένη. Όλοι οι τίτλοι της Μονής στη λίμνη Βιστωνίδα αναγνωρίζονται παγίως από τα Ελληνικά δικαστήρια ως τίτλοι κυριότητας.

– Η κυριότητα της Ιεράς Μονής επί της λίμνης και της εν γένει περιοχής της, επιβεβαιώνεται με συνοδικά έγγραφα και σιγίλλια των Πατριαρχών Κωνσταντινουπόλεως (Πατριάρχης Νεόφυτος Ζ΄ έτους 1731, Πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄ έτους 1808, Πατριάρχης Κωνσταντίνος Α΄ έτους 1835, Πατριάρχης Γρηγόριος ΣΤ΄ έτους 1839, ο Τοποτηρητής του Οικουμενικού Θρόνου Μητροπολίτης Προύσης Δωρόθεος έτους 1919). Μετά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα (1946), ορίστηκε στον Εισαγωγικό του Νόμο ότι τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα, που αποκτήθηκαν πριν από την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα, κρίνονται κατά το δίκαιο που ίσχυε κατά τον χρόνο της απόκτησής τους.

– Τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα της Μονής στη λίμνη Βιστωνίδα δεν ήταν ποτέ αντικείμενο της πολεμικής λείας που περιήλθε στο Ελληνικό Δημόσιο. Αναγνωρίστηκαν και από το Οθωμανικό Δημόσιο και ουδέποτε περιήλθαν σε αυτό, όπως δεν περιήλθαν και στο Βουλγαρικό Δημόσιο. Ως εκ τούτου τα δικαιώματα αυτά παρέμειναν στη Μονή έως την απελευθέρωση του τόπου από τους κατακτητές.

- Τα δικαιώματα της Μονής επιβεβαιώνονται και από δύο γνωμοδοτήσεις των Καθηγητών της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών Κ. Πολυγένη, Γ. Στρέιτ, Κ. Ράλλη, Δ. Παπούλια (Μάρτιος 1922, Θέμις ΛΓ', σελ. 158 - 160) και Κ.Δ. Ρακτιβάν, Δ. Παπούλια, Δημ. Δίγκα, Ν.Ν. Σαρίπολου, Κ.Μ. Ράλλη (26 Ιανουαρίου 1923, Θέμις ΛΕ', σελ. 332 - 335 και 349 - 351), που ήσαν οι επιφανέστεροι εκπρόσωποι της νομικής επιστήμης στην Ελλάδα την εποχή εκείνη. Η δεύτερη από τις εν λόγω γνωμοδοτήσεις εμπεριέχει εμπεριστατωμένη αντίκρουση της από 27/6/1922 αντίθετης γνωμοδότησης του Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Γεωργίας Ν. Ελευθεριάδου.
- Με το υπ' αριθμ. 8/10-4-1924 ν.δ. (ΦΕΚ Α82/10-4-1924) επιλύεται οριστικά χωρίς αντιδικία το ζήτημα της αναγνώρισης των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων της Μονής στη λίμνη Βιστωνίδα και στην παρόχθια περιοχή της, το οποίο εκκρεμούσε ενώπιον των δικαστηρίων ύστερα από την άσκηση της από 1/5/1922 αγωγής της Ιεράς Μονής κατά του Ελληνικού Δημοσίου.
- Οι ανωτέρω τίτλοι, οι οποίοι εφαρμόστηκαν επί του εδάφους από τις αρμόδιες Κτηματικές Υπηρεσίες Ξάνθης και Ροδόπης, οδήγησαν απολύτως νόμιμα το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης Περιουσίας να γνωμοδοτήσει ομοφώνως, με τέσσερις (4) γνωμοδοτήσεις του σε διαφορετικά χρονικά σημεία (1998 - 2004), με διαφορετικές συνθέσεις και επί διαφορετικών Κυβερνήσεων, υπέρ της κυριότητας της Ιεράς Μονής.

Επιλογή του δημοσίου η ανταλλαγή της λίμνης

- Η ανταλλαγή της λίμνης και της εν γένει περί αυτήν έκτασης με άλλα ακίνητα του Ελληνικού Δημοσίου απετέλεσε επιλογή του Ελληνικού Δημοσίου, που επιθυμούσε αφενός να περιέλθει η λίμνη στην κυριότητά του προς ικανοποίηση του δημοσίου συμφέροντος ανάπτυξης της περιοχής και των εκμεταλλεύσεων αυτής προς όφελος του τοπικού πληθυσμού και αφετέρου να μην απαλλοτριώσει την ιδιοκτησία της Ιεράς Μονής με την καταβολή της νόμιμης αποζημίωσης.
- Οι προς ανταλλαγή εκτάσεις επιλέγησαν από το Ελληνικό Δημόσιο, και όχι από την Ιερά Μονή.
- Η εκτίμηση της αξίας των προς ανταλλαγή εκτάσεων και της λίμνης ανατέθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο στο αρμόδιο θεσμοθετημένο όργανο, το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών, που είναι ανεξάρτητο και δεν ανήκει στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, και έγινε με βάση τα διεθνή και ευρωπαϊκά εκτιμητικά πρότυπα, χωρίς συμμετοχή, επέμβαση ή δυνατότητα επέμβασης από την Ιερά Μονή.
- Με το υπ' αριθμ. 8/10-4-1924 ν.δ. (ΦΕΚ Α82/10-4-1924) εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Γεωργίας να υπογράψει σύμβαση, με την οποία η Ιερά Μονή θα παραχωρούσε στο Ελληνικό Δημόσιο δύο Μετόχια αυτής (Αγίου Μάμαντος και Σοφουλάρ), συνολικής έκτασης 35.000 στρεμμάτων για την αποκατάσταση των εκ της Μικράς Ασίας προσφύγων και το Δημόσιο θα παραιτούνταν από οποιαδήποτε

αξίωσή του επί της λίμνης, των ιχθυοτροφείων αυτής, της νησίδας και της εν γένει περιοχής της.

- Ανταποκριθείσα η Ιερά Μονή στο περιεχόμενο του ν.δ. 8/10-4-1924 μεταβίβασε στο Ελληνικό Δημόσιο τα αναφερόμενα στο διάταγμα δύο Μετόχιά της με το υπ' αριθμ. 2343/4-5-1930 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Αθηνών Διονυσίου Ιατρίδου. Αντίθετα το Ελληνικό Δημόσιο περιορίστηκε με το συμβόλαιο αυτό να αναφερθεί μόνο στο δικαίωμα εκμετάλλευσης της ιχθυοκαλλιέργειας και ιχθυοπαραγωγής, το οποίο στη συνέχεια τροποποιούσε κατά το δοκούν, χωρίς πάντως να προκύπτει από το συμβόλαιο οποιαδήποτε μεταβίβαση στο Ελληνικό Δημόσιο.

Η Ιερά Μονή ενημερώνει το Ελληνικό Δημόσιο ότι είναι έτοιμη για ανάκληση των ανταλλαγών

- Η Ιερά Μονή, με επιστολή της στο αρμόδιο Υπουργείο έχει δηλώσει ότι, όχι μόνο δεν έχει οποιαδήποτε αντίρρηση, αλλά είναι έτοιμη, εφόσον αυτό επιθυμεί το Ελληνικό Δημόσιο, να επιστρέψει στο Δημόσιο όσα εκ των ακινήτων περιήλθαν σε αυτήν στο πλαίσιο των ανταλλαγών και δεν έχουν μεταβιβαστεί σε τρίτους, ανταλλασσόμενα με άλλα ισάξια ακίνητα που το Ελληνικό Δημόσιο θα επιλέξει.

- Αν το Δημόσιο δεν επιθυμεί την ανταλλαγή, και πάλι η Ιερά Μονή δεν έχει αντίρρηση στην ανατροπή των ανωτέρω ανταλλαγών και την επιστροφή στην πρότερα, προ της ανταλλαγής κατάσταση, δηλαδή την επιστροφή στην Ιερά Μονή των ποσοστών της λιμνιαίας έκτασης Βιστωνίδας.

- Εξάλλου, στο παρελθόν, η Ιερά Μονή, μη επιθυμώντας να διαταράξει τις σχέσεις της με τους κατοίκους και τους τοπικούς φορείς της Ουρανούπολης ήδη είχε δηλώσει στο Δημόσιο την απόφασή της για ανατροπή της πραγματοποιηθείσας ανταλλαγής του ακινήτου της Ουρανούπολης, με την επιστροφή του στο Δημόσιο.

- Πλην όμως, αντιπροσωπεία συμβούλων του Δήμου Σταγείρων Ακάνθου όλων των πολιτικών παρατάξεων του Δημοτικού Συμβουλίου επισκέφθηκε την Ιερά Μονή και υπέβαλε αίτημα να μην πραγματοποιηθεί η σκοπούμενη ανατροπή και να παραμείνει στην κυριότητα της Μονής η έκταση της Ουρανούπολης, διότι έτσι εξυπηρετούνταν κατά τον καλύτερο τρόπο τα συμφέροντα του Δήμου και των κατοίκων. Έτσι, η τότε ανατροπή ματαιώθηκε.

Πλήττονται συνταγματικά δικαιώματα προστασίας της ιδιοκτησίας

- Όλα όσα αναφέρονται στην Εισαγγελική παραγγελία έχουν αντιμετωπισθεί από το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο και απετέλεσαν αντικείμενο Εισαγγελικής έρευνας, τόσο του Εισαγγελέα Ξάνθης όσο και δύο Εισαγγελέων Πρωτοδικών Αθηνών. Ύστερα από την Εισαγγελική αυτή έρευνα όλες οι σχετικές καταγγελίες τέθηκαν στο αρχείο με έγκριση του αρμόδιου Εισαγγελέα Εφετών.

- Η αμφισβήτηση των τίτλων της Ιεράς Μονής πλήττει ιδιοκτησιακά δικαιώματα

που εμπίπτουν στο πεδίο της συνταγματικής προστασίας της ιδιοκτησίας και των προστατευτικών της ιδιωτικής περιουσίας ρυθμίσεων του Πρώτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ.

- Επιπλέον θέτει σε επικίνδυνη αμφισβήτηση το στηριζόμενο σε τίτλους από το Βυζάντιο και την Οθωμανική Περίοδο δικαιοῦ καθεστῶς που ισχύει για την κυριότητα και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα σε αρκετές περιοχές της Ελλάδος, ὅπως τα Δωδεκάνησα και οι Κυκλάδες, δημιουργεί μεγάλη αναταραχή για τα ίδια δικαιώματα στις λεγόμενες «Νέες Χώρες», που απελευθερώθηκαν με τους αγῶνες του 1912 - 1913 και ὕστερα και θέτει εν αμφιβόλῳ τη δυνατότητα διεκδίκησης της εκκλησιαστικής περιουσίας εκτός της Ελληνικής Επικράτειας (π.χ. διεκδικήσεις Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως κ.λ.π.).

- Η αναζήτηση ευθυνῶν κατὰ των οργάνων του Δημοσίου για τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν πλήττει επίσης σοβαρά την αρχή της προστασίας της εμπιστοσύνης των διοικουμένων και τα συμφέροντα των καλοπίστως συναλλασσομένων με το Ελληνικό Δημόσιο, ὅπως είναι η Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου και ὅσοι απέκτησαν στη συνέχεια δικαιώματα, εμπιστευόμενοι τις πράξεις του Ελληνικού Δημοσίου.

Τα ιστορικά δικαιώματα

- Οι τίτλοι της Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου ανάγονται στο 1080 μ.Χ. και εφεξής, με αφετηρία Χρυσόβουλλο Λόγο του Νικηφόρου Βοτανειάτη το ἔτος 1080 και στη συνέχεια Χρυσόβουλλους Λόγους του Ανδρόνικου Παλαιολόγου του Γ' του ἔτους 1329, Ιωάννου Παλαιολόγου του ἔτους 1357, του Ηγεμόνος Ιωάννου Ούγγλεση του ἔτους 1371.

- Οι Οθωμανοί κατακτητές σεβάστηκαν τα προνόμια της Εκκλησίας και των Ιερῶν Μονῶν, δημιουργώντας ἔτσι τις προϋποθέσεις για τη διατήρηση της θρησκείας και περαιτέρω της εθνικής συνοχής, της γλώσσας και των παραδόσεων του Ελληνισμού. Με σειρά φερμανίων των Σουλτάνων και τον «Αχτιναμέ», με τον οποίο ο Μωάμεθ ο Πορθητής χορήγησε στον Οικουμενικό Πατριάρχη Γεννάδιο Σχολάριο τα γνωστά σε ὅλους «Προνόμια» και διασφάλισε το αναπαλλοτρίωτο της Εκκλησιαστικής Περιουσίας, αναγνωρίστηκαν στις Μονές του Αγίου Ορους ὅλα τα προνόμια που είχαν ἐπὶ Βυζαντίου.

- Λόγω της ενεργῆς συμμετοχῆς των Μοναχῶν του Αγίου Ορους στην Ελληνική Επανάσταση του 1821 (Βατοπαιδινός Επίσκοπος εulόγησε την σημαία του Αλέξανδρου Υψηλάντη), οι Τούρκοι καταπάτησαν προς καιρόν βιαίως την ιδιοκτησία της Μονής Βατοπαιδίου, τελικά ὁμως επανήλθε η ιδιοκτησία της λίμνης στην Ιερά Μονή μετά ἀπὸ επανειλημμένες διαμαρτυρίες του Πατριάρχη.

Ηθική δικαίωση

- Οι μοναχοί οὔτε ίδια συμφέροντα ἔχουν, οὔτε συμφέροντα ἄλλων εξυπηρετοῦν.

Είναι αυτονόητο αλλά πρέπει συνεχώς πλέον να το επισημαίνουμε ότι τόσο οι μοναχοί, όσο και οι ηγούμενοι καμία ιδιωτική περιουσία δεν διαθέτουν, οπότε σχετικοί ισχυρισμοί περί προσωπικών λογαριασμών είναι παντελώς αστήρικτοι και αδικαιολόγητοι.

- Η προσπάθεια στέρησης της περιουσίας της Ιεράς Μονής αποβαίνει αποκλειστικά σε βάρος του κοινωφελούς, ιεραποστολικού και φιλανθρωπικού της έργου, καθώς επίσης και της προσπάθειάς της να διατηρήσει την πνευματική και πολιτιστική κληρονομιά και αυτονομία της.

- Η Αδελφότητα της Ιεράς Μονής είναι πεπεισμένη για τα δίκαιά της και αναμένει την ηθική δικαίωσή της από την Δικαιοσύνη.

Εκ της Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου

Τρίτη 17 / 30 Σεπτεμβρίου 2008